

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassómezei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönyö.

Bérmunkán levők el nem fogadják.

Előfizetési árak:

Helyben havihoz, vagy
védre postán küldve:
Egyszer 3. 75 k.
Féléves 6. 50 k.
Éves 12. 75 k.
Külföldre egysz. évi 10 frank.

Egyszeri ára 5 k. a kapható
Külföldre küldve a Cseke Gusztáv
főtűtőkezelőnek.

Hirdetések fölvetésére a kiadó
hivatalban.

Hirdetések díja:

4 havihoz háromszor vagy
annak helyett 5 k. Nagyból és
közönséges hirdetéseknek kedvez-
mény. Minden egyes hirdeté-
snek van meg kellő, 20 k.
belföldi fizetendő.

NYITNÉSI KIEMELÉS ÉS 10 k.
Hirdetők és Nyitnési díjat
előre fizetendő.

Megjelentek hetenként háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda
Brassó, Kolozsvárosi 26. szám alatt.
hová a lap szállási részét illeti közlemények megküldés.

Feliratok szerkesztő:
DR. VARGASZ KENYER
Kéziratok vissza sem állanak.

A lap kiadó-hivatala:
Brassó, Kolozsvárosi 26. sz. a.
Ide küldendők az előfizetési pénzek és hirdetések díjai.

Magyar egyesület.

A müncheni „Allgemeine Zeitung”, — egy lap, mely hazai viszonyainkkal gyakran foglalkozik, — közlekedőhöz hozott egyik cikkében, — mely Magyarországból küldetett be hozzá, első hírlalát alá veszi a közlekedőhöz Budapestben megalkotott „Magyar egyesület”-et, annak czéljait és azon eszközök, melyekkel ezen egyesület a maga előtűzött azon feladatát, hogy Budapestben a magyar nyelvet terjesztse — elérni szándékozik.

A nerezet lap ezen egyesület alakításában, czélzatában és feladatában egyenes és jogtalan támadást lát a hazánkban élő németekkel szemben, és ezért azt eltildenékök találja és reméli, hogy a kormány ezen egyesület alapszabályait jóvá hagyani nem fogja.

Mi azt hisszük, hogy az „Allg. Zeitung” álláspontja téves és jogosatlant.

Magyarországon, magyar egyesületnek a végett való létesítése, hogy a magyar nyelvet terjesztse, kötelességtől jogosult, nemcsak azért, mert történelmi kötelességvonalat ténny az, hogy egy nemzet csak addig jöhet nemzet számba, mely él és így egy magyar nemzetnek fenntartási ösztönökkel és jogokkal bírva, terjesztésének nyelvével ápolni és a hazájában terjesztésének, jogot illi egyesület, létesítése azért, mert a magyar állam állami törvénykezési és közigazgatási nyelve csak a magyar lehetnéen, az állam minden polgárától joggal megkövethető, megkövetelhető, hogy az állam nyelvével bírja.

Törvényünk magyar nyelven hozhatók és a törvények azon államnak, melyben

dílnak, mindenkinek ismeri kell, annak nem tudásával senki sem védekezhetik, a magyar nyelven hozott törvényeket, német, román, tót stb. nyelvre hitelesen fordítottait az állam kötelessége nem lehet; törvényekhez nyelvünk a magyar, és mindenki, ki ezen államban él, saját jó foglaltat érdekeit képezi, hogy a valamely bíróságról érkeznék képtelen, — a mint kérvén ember kerülhet el, — annak nyelvet érte és hogy azon bíróságról magát a hazai nyelv megterjesztése; ugyan-e áll az állami és közigazgatási tisztviselőkről; már pedig mindezt fel kell töltenek, hogy a bírói és közigazgatási hivatalok magyar emberek épp úgy nevezhetők, ki mint más nemzetiségűek, mint kívánjuk meg a született magyartól, hogy nemetl, románul, tótul stb. tudjon, ha a nemetl nem kívánhatók meg, hogy magyarul tudjon.

Az a magyar Állampolgár, ki a hivatalát akar titi viselni, az tudjon magyarul, és ha nem tud, ne tudjon hivatalt.

De úgy tessék, hogy az „Allg. Zeitung”-nak nem is ez, hanem az fáj, hogy a fővárosban lakó németektől is megkérdezték a magyar nyelv bírása, és hogy így a német nemzetiség jog hazákból kiirtatni.

Hát ha ettől fél a müncheni, akkor jöhet lehet, mert az az egyesület csak sem fogja sem a német, sem a más nemzetiségget titi kiirtani.

A „magyar egyesület” első sorban magára a magyarságra, és pedig a fővárosi magyarságra kíván hatni, mert a fővárosi magyarság igen nagy részétl dik a német nyelvnek a családban, a társadalomban és

a közéletben való használatát; ezen magyar-elemet arra bírn, hogy mindig és mindenütt magyarul beszéljen, litton, ez az egyesület első és legfőbb és minden kötelessége feljeli jog feladata, a mi ellen német polgáraitunk sem panaszkodhatnak, onként értevéden, hogy azért azzal, ki a magyar nyelvet nem bírja, saját nyelvén is beszélhetnek, ha tudnak. A második feladata az egyesület az, hogy az üzletekben vendéglőkben, kávéházakban alkalmazott személyzet is a magyar nyelv használatára szoktatassék a fővárosban, mert ezen nyilvános helyek igen-igen nagy részben lakrakatok és meghonosult az, hogy a személyzet csak németül beszél; már pedig Magyarország fővárosban joggal megkövetelhető, hogy a nyilvános üzletek személyzetét magyarul tudjon, hogy a vidéki főjelző magyará ember ne legyen annak kitéve, a mi mindnap megtrétnék, hogy ha egy ily üzletbe jön, nyelvtől sem értik.

Hogy a fővárosi üzletek, szállodák, kávéházak és vendéglők tulajdonosai nagyra néztek a magyar nyelvet nem bírják, ez sem az ország hibája, mert ha ezen azk Magyarország letelepedet, annak polgárai lettek, tit családok alapították és tisztességes keresete, állásra és jövedve tettek szert, az az ő hibájuk, ha a hazai nyelvet el nem sajátították, nem érezték szükségét annak, hogy a nyelvet már csak a magyarsággal való érintkezés és jog megérthetése érdekében is elsajátítsák, és ezektől, ha más az állam ezt nem teszi, és ők saját jószántukból emulasszák, — a magyar társadalom tán csak joggal megkövethető, hogy annak a társadalomnak, mely ott kebelebe fogadta és neki ott-

hont és keresetet ad, nyelvet bírja és azon társadalom meg is érte.

És ha a fővárosban és a magyar államban élő összes németek bírása is a magyar nyelvet, ez egymagában véve még mindig nem lesz ok, hogy a hazánkban élő németek nemzetiségüket elve-
szítsék.

Egy idegen nyelv bírása még senkit sem fosztathat meg nemzetiségétől. Magyarországon minden intelligens magyar ember tud németül, de azért magyar nemzetiségét el nem vesztette soha és annak elvesztésétől ezért nem is félhet.

A sajnos csak az, hogy hazánkban Magyarországon „M a g y a r” egyesület kell alakulni és hogy a közönség elő nemzetiség megkötés meg látják át, illetve maguk nem akarják „Átállni, hogy a magyar nyelv bírása ott közelbe hozni szándékozik, hogy a nyelv bírása volna az a talán, mely a könnyebb megérthetést előmozdítja megállapítását végre köztársaság azt a testvérét békét, mely minnyájunknak oly szükségünk van.

Dr. W. I.

Belföld.

A köztársaság ok. 25-iki előzetes Ugrosz Tóbor bírást, ezáltal az elnökbe a miatt, hogy a miniszterelnök ok. 24-én tett nyilatkozata a funeti tisztázás tárgyában, a „Pester Lloyd”-ban és „Neue Freie Presse”-ben a hivatalos magyar szeptember elő német fordításban jelent meg, a mennyiben az említett lapok azt írták, hogy Uniozás százados aljárás, „filoglossolator”, tehát a miniszterelnök azt mondta, hogy a fölött „rossz szájú” fejeztetett ki. Az elnök erre azt vála-

TÁRSZ.

A hivatalos szórászhaltóság.

Irt: A. F. F.

— A „Brassó” eredeti társaság.

Azt mondják, ha a szakszakas „kimondó” van, rendezőitől olyan meztelen bírt a hátsó katoná, a hol már biztos felül, hogy konyhaszagtól nem érhet. Erten a szegény a talán megértik mások viszont azt, hogy mikor ön is kizsábadhat azon konyhából, melyben az idelet, védekezőket stb.-főik: a legelőbb vágyam az volt, hogy 2 hónapig még ne is találkozzam olyan emberrel, ki a szűz „perik”, „ügy”, „reuzer”, stb. okán jellemezhet szavakkal kizsábadhat.

Mily nagy volt tehát bosszúságom, mikor a vasúti konyhán olyan társaság közt vitt végtelen, a kik belépőttem már teljes tá-
nkészlet tartottak az „dírekes” jogesetek fölött a tele szűzdel szűzdel és dírekes a hoi-
ni jelzőkkel, a szűzdel, a mint az ügyvéd, a mely már karhöz tartottak volt: „
No kizsábadhat I most ebben a jogi diktumban
„Husztom én napközött napnyugtán” I Soha
akartam nem harudtam, mint tudom a szomsz-
társak azt gyegettem: „Jó rák a bezer-
csenek!”

— Hát hol is hagyttuk el? — kérdő egy szűzmondó ügyvéd. — Ahát megvan. A mei-

tosfogás társaságok ur azt állította, hogy egy gyorsan nagy nímek a jogszolgáltatás; nos hát, tesszük hinni, miszerint 1885-ben beismerték egy apró rendezet peremet és még ma sines idelet, pedig sem az eldado nem halt meg, sem az ügy nem bever, hanem már a tizenkettedik pórtárgyalást találtak ki bennem, mert olyan es a mi hivatali tanács-
rínk, hogy már arra is tárgyalást írt ki, rajon a periatokot olonjoggy ügyvéd azonos a megőltában megnevezett!

Erre aztán megindult a vita pro és contra. A jelenlévő bíróság tagok védték és szűz-
ségeket tartottak a podans előjárás, az ügy-
véd-tagok ellenben elítélték és káromok ne-
veztek azon elő peratörvények, melyek az
almozony dno ellett „bíreket” tártak.
Ebből aztán szűzgy nagy vita támadt, mert a bírák nem engedték, az ügyvédok pedig nem hagyták álláspontjuk, új és új argumentumot dobáltak egymás feléire. Csak-
hogy a vita még nem lett elődöntve, migom
egyik féltről azon komolyok volt indít-
ványt felte, hogy: szavazzunk!

— Nos hát, szavazunk! Van-e minélk
főlelegetes peratörvény vagy nincs?
A bírák hatán nézték a szavazás elő, mert 3 ellenzék ügyvédrel, 4-k is hármán
álva szemben, szentül azt hittek, hogy én,
mint fejeztetendő „m. k.” hivatalnok, okrol-
lenöl az 5 pártjának szavazok.

Csakhogy bennem (a ki ezikk előlén

olvasókat vágyamat a nyugalmam ektépen megsemmisíté láttam) ezáltal harag tudt a vi-
tát kezdett bírák testület ellen és — az ügy-
védekkel szavaztam. Ezenfelől az anketi
szavazatból foglalom kimentet, miszerint Ma-
gyarországon igenis lehetett igen nagy, igen
főleleget és kiros hivatali peratörvény.

— Ha peratörvény, szűz Slayev egyik
bírójában bűntudat, szobában egy centrak
szánc téppant ba. Mitán szűz érdeklődés-
es tudakozást becses nemvon, valósam, elst
korom, gyermekem számáról a talán még
boldogult őszleim fölött is, hivatalos állá-
ságra magát, komolytal vált hangon kérde-
sz, rajon beismernem e, hogy a magas kine-
sirtí 6 k. azt, az ott krajász erejéig megke-
rosítottam!

— Hogy-hogy? talán hogy nem szivom
a dobást?

— Kérem uram! az ügy — komoly!

— 5 krajász erejéig!

— Főlebb is, mert én bírásgot így kaptam.

On minap ártam a bírósági postáról egy leve-
let, melytől doára, hogy „miniatéka” volt cri-
mezo, mégis drága is tartalmazott: volt az
ama miniatúra írni dírgel: „Zókol: J.”

Kérdtem érteni a dolgot, melytől is illet-
len nevérebe törtém ki.

— Ha ha ha tudom már! Arra a ki
solyem-papírra, melybe a minta volt burkolva,

szírt rá a főleleget: „Zókol: J.” tehát ez

— Igen, uram! és a kihágás.

— Mit mond? hát az én főlelegetem ki-
hágat követ el, ha engem „zókol”? —

— Ne tessék félreértelmezni! Abban az 5
krajt bírelgetés és „miniatéka” jelent levit-
ben a postabírósági 19. §-nak d) pontja é-
rtelmeben semmi írásnak sem szabadott volna
lenni, pedig az önék . . .

— No jól van uram! megírtam az 5
krajt, hisz magam nekem 5 krt az, ha a főle-
legetem eszkölt. Tit van mi!

— Ísten meten! — Jeddől és a finansz —
és én nyíltk pörközt, nekem csak a lejélet
kell főleleget és önék alártemen. A többi
a kerületi igazgatóság dolga.

— Mondja uram! tit lakik ön G. f-
dében?

— Nem, az én állomásom P. város.

— És onnan jött ön?

— Igen! miután a g—i posta az esetet
bejelentette.

— És ebben az átkosított esetben jött ön?

— Igen!

— Tűh, a lelkét! akkor nekem legalább
is 10 forint bírságra van kiltatásom, ha én
koost, napidíjat, eljárás díját.

— Semmit sem fizet ön most. mint a
eszköltés 5 krt és bírságra ugyanannyit.
Kiosztál nem jár, mert jogilag jöttém. távo-
sít díjamat az állam utalványozs, más ki-

Tudósító

penetration.

[illegible]

Hirdetmény.